

LITERATURE

IGNOSCIENCIES

GLORIES PÓSTEMES

Periòdic

simboliste

SURT A VEGADES

REDACCIÓ E ADMINISTRACIÓ:

Plaça del Beat Roc e Roca, 6, entressol.

DIRECTOR LITERARI E SPERITUAL:

Miquel Servet (a) Raves.

REIVINDICACIÓ

Per quant se compleixen avuy trescents e tretze anys de la gloriosa mort del Beat Roc

e Roca (segons que recompta Micer Reig e Vinardell en son libre inacabat qui ha per nom *Barcelona en el siglo XX*) e per quant va a tenir loch la solemnia inauguralió del monument que la Patria dedica a la recordança de aqueyl Home Ilustre qui tan beyles gestes leixà scriptes en el libre d'or de la Historia de Catalunya, havèm pensat consacràr les planes de nostra publicació a commemorar aytal transcendent succés; car crehim ésser obligats també com a vers catalans, a unir nostra veu al mondial clamoreig qui de totes parts s'es aixecat en lohança del Nostre Gran Home quin nom, per vot popular, era ja de temps inclòs dins la lista dels Genis qui són de tart en tart la honor e la dignificació del Linatge Humà. Qual si la Humanitat restés xorca transitoriament en après d'haver produhit un Monstre d'aytal corpulencia intelectual, els grans homes briylen isolats com fites millenaries en el

STATUA COLOSSAL E MONOLÍTIQUE
DEL BEAT ROC QUI HA DE CORONAR
SON MONUMENT.

El bloc hagué d'ésser demanat en varies vegades e enviat també en varies vegades.

camí qui mena vers l'Absoluta Perfectabilitat Humana, com diu justament Fra Maleta Indulgencias, en son tractat *De Rapinyorum*; e així vehim com abans d'en Roc e

Roca sols es recort d'un Mahoma, e, més abans encare, d'un Homer de problemàtica existensa, car es demostrat del tot no ésser certa la d'un Sanpere e Miquel (1); e menys encare après d'en Roc e Roca per nengú es estat assolit el grau d'enlayrament cerebral qui es mester pera mereixer el títol de Geni, que no es pas igual que'l de Mestre en Gay Saber.

PLENITUT no pot menys d'associarse coralment a un acte d'aytal importancia e juntar sa veu a la de tot l'Univers qui proclama al Beat Roc e Roca com el més colossal dels fenòmens havuts e per haver. Gloria al Geni!

LA REDACCIÓ.

(1) Vejas l'article den M. Servet (a) Raves, dins JOVENTUT de 1903, pl. 953.

EL MONUMENT DEL BEAT ROC E ROCA

S'es ja passat un temps tres voltes secular après que la ciutat de Barcelona (quan no era encara Barcinòpolis e l'empori de la Civilisatió Latina) vegé col·locar la primera pedra del monument ara proxim a inaugurar-se. Al beyl mitj de la plaça, qui un temps fonch nomenada Plaça de les Comedies e més tart Plaça del Teatre, gehia soterrada la malhaurada pedra. Els nostres fundadors, els venerables avantpassats qui publicaven la JOVENTUT promotora de la revolució de les idees e causa del definitiu foragitament de les odioses Patums casteylanistes, vegeuren de la lur Redacció estant, les fustes cent voltes renovades qui encerclaven la pedra esmentada ab motiu de la col·locació de la qual havia composta el Rector de Vaylfogona, germà de let d'en Roc e Roca, una ellegia sublim qui comensa:

La Monarquia regint
Felip quint que la millora
se feu.

Mes cap altra cosa après, pogué cridar l'atenció dels entrevinents de JOVENTUT si no es que un beyl mati, y això ja del nostre recort, per iniciatives del «Ateneu» quina presència havia estat honorada d'en Roc e Roca qui l'ocupà per longues anyades, s'emprenqué ab activitat la construcció del monument.

Apar que han volguda alguns sostenir la idea de que la abans esmentada primera pedra hi era estat posada ab intent de fershi el monument de un anomenat Serafi Pitarra, coetani e gran amic del meteix Roc e Roca; e quin monument no s'era pogut termenar per manca de diners. Cal desfer aital versió calumniosa qui tan poch favor faria als catalans d'aqueyl temps. ¿Es possibl creure que tractantse de un amic seu, en Roc e Roca, home de sentiments generosos, no hagués fet els impossibles pera deixar en bon loch la memoria d'en Pitarra? ¿Es possible també que l'editor Llopis, home fors acabat e qui havie esplotades les genials creacions de l'amic e amat d'en Roc e Roca, no hagués donat un colp de boça, eyl qui no era pas un juheu (encar que molt ho paregués si havèm a creure lo que'n deihen els del/Cu-cut/) a fi de veure termenat l'embriari monument?

Res d'això no es possible; e per més que tampoch se pot explicar tan perlongat retràs, avuy per avuy es un fet la realisació de dita obra, digne parione de la de la Sèu, e eyla no es altra que'l monument del Beat Roc e Roca, qui consisteix en una enlayrada construcció, sens marcat caracter d'època com correspon a un Home quina gloria les abraça

totes. Al cim se mostra imponenta e terrible dins la sua grandiositat la vera efigie, de tot cos, del Geni per excellencia, deguda al ciseyl del escultor e amic nostre En Miquel-Angel-Querol per l'amabilitat del qual ens es permesa la honor de reproduhirla en aquestes planes pera satisfacció de nostres legidors.

L'inauguració, com s'es dit abans, tindrà loch un dia d'aquests e ademés del President de la Confederació Llatine hi han estat convidades totes les Potencies terrenals e extra-terrenals, de moltes de les quines se sab que ja's troyen en cami les Comissions qui han de representarles; tot lo qual fa sperancar una festa com cap altre se'n haja feta al Món e digne per tots conceptes de la Suprema Exaltació que del Esperit Humà va a realisar la Humanitat meteixa; que aixi ho digué igualment el profeta: *Tu quoque Roca?* (Isaias, cap. XVI, v. 347).

En aixi dochs, aviat, serà dignificada com mereix la personalitat d'en Roc e Roca; e'l monument ab la sua imatge, e la plaça hont se troba qual nom de Plaça del Teatre leixa desde avuy pel del Home eminent, e el gran teatre d'enfront qui un jorn fonch nomenat de Santa Cruz e d'aqui endevant serà el Teatre Roc e Roca, faràn fe a la gent de l'avenir de còm la Catalunya del segle XXIII ha pagat una part del deute de gratitut envers el Gran Mogol (o Muçol) català.

MIQUEL SERVET (A) RAVES

L'OBRA DEL BEAT ROC E ROCA

Essent, per aixi dirho, fora mida, l'obra del immortal Roc e Roca, molt serà que pogàm nosaltres donarne aci una leugera ideya. Sa voluminosa personalitat, les multiplicades aptituts que possehi e les genials contradiccions en Eyl freqüents ja li merescueren els renoms de *Bisfaci* e *Trisfaci*, sots els quals fonch conegut de sos coetanis, e això es la causa de que les nostres migrades intel·ligencies no pugan abastar el conjunt d'aqueyl bé de Deu d'Humanitat (y no ho dehim pas per la persona d'en Roc e Roca, quina era fors atapahida e greixosa, més que la de molts capeylans de qui Eyl fiu befa).

Considerat en primer loch com a poeta lirich, tant per la delicadesa de les imatges com per la grandiositat de les seues concepcions pot dirse d'en Roc e Roca que nengú, ni el meteix de Vaylfogona, son germà de let, arrivà a igualar son Geni, quin treye de tots els temes materia lèpola en que delitarse. Fins es cosa creguda de molts que'ls versos del famos Rector no sien més que imitacions

d'obres d'en Roc e Roca, car com tots els Genis, fonch objecte constant dels plagis de gent poc escrupulosa, segons demostrà *Cucut!* dins un número de *desinfecció artística* qui es romàs com el més preat timbre de glòria pera'l Nostre Gran Home.

Com a autor dramàtic es el gran Roca potser més admirable encare. No sols fou eyl qui guià la mà inexperte de son amich Pitarrà quins triomfs devia agraïrli aquest en més d'una ocasió, sinó que les obres qu'ab son nom donà a la scena, sols tenen precedent dins el teatre grech, emprò ni'l meteix Eskyl iguala la forsa e la originalitat (sobre tot la originalitat) del autor de *La Criada*. Generalment, les obres d'en Roc e Roca són pàgines viscudes: *Mal paret, Lo bordet*, e sobretot *Lo mal germà*.

Mes hont l'Home devé colossal, incommensurable, es en sa tasca de diariste. Nengü com eyl sabé contradir-se més genialment, car alhora's produhia com persona decent dins l'enderredre *Vanguardia*, com assessi d'art dins la sicaliptique *Squeyla* e com celesti de les concupiscencies populars dins la *Campana*. Empro, ab quina grandiositat d'Ideals! La sua doctrina era sintetisada en una frase de concisió espartana: *Qui en dóna més?* en la quina s'enclou una pregona y transcendental significació qui no ha pogut fins are ésser capida del tot. Sovint els Grans Homes són incomprensibles a força d'ésser simbòlicament expressius!

Era *La Squeyla* el seu camp de conreu in tellectual, quelcòm així com una càtedra. Hi firmave modestament ab les capletres *P. de O.* (¿Pecat de Onàn?), mes era inútil que s'amagàs, car totstamps se li veyé la oreyla, aqueyla oreyla reveladora d'un talent sense precedents qui's mostrave abundosa font d'idees al punt de gratarla.

Sigué un polemiste terrible; sobre tot en desemascarar pocavergonyes mostrà ésser coneixedor del panyo, com en el cas de *La Salvadora*; ab la circumstancia però de que, discutint ab pigmeus, no volia saberhi res, car sa excelsitud d'ànima li feya abandonar tota luyta ab qui no estés a la sua mida. Veritable apostolat qui es per si sol un prehat títol de glòria.

Catalunya dèu al Beat Roc e Roca dos serveys capdals: la restauració del llenguatge y l'exalsació del esperit catalanesch.

En quant a lo primer, es positiu que, per contraposició al català qu'ara's parla, creat d'en Pitarrà, restablí el nostre Autor la costuma d'usar el veyl catalanesch de Mossèn Borra, segons que's pot veure en les reseñyes que fiu dels Jochs Florals, indubtablement lo pus excellent qui de sa ploma es eixit.

Com a catalanista de cor, fonch un company de causa dels més fermes; comensà collaborant, l'any 69, en un periòdic nacionalis-

Folletí de «Las barras catalanas.»

L' ESTUDIANT

DEU ENER

REPUBLICA DEMOCRATICH FEDERAL.

DISCUTRE L'ABSTINÉ EN LA INATUFRACIÓ

DEL

CLUB REPUBLICA-FEDERAL D' ESTUDIANS

PER SON AUTOR

EN JOSEPH ROCA Y ROCA.

BARCELONA.

Estampa dels fills de Domenech, Horta, 30.

1860.

PRIMER FUYL DEL LIBRE QUI ES LA «*Ars Magna*» DEL BEAT ROC.

Repròduyt del únic exemplar qui's conserve dins el Museu de la Conseqüència.

te titolat *Las Barras Catalanas*, qui era publicat de l'ignoscent López de la Rambla del Mitj. El libre qu'escrigué ab el rètol de *L'Estudiant deu ésser República Democràtic Federal* sintetisa les doctrines del Gran Home, les quines guardà ab una conseqüència exemplar, morint sens haver fet may traïció a aytals principis. Eyl fonch realment el més gran barra ó puntal de les reivindicacions de la Patria.

Del temps en que fonch exaltat a la Presidencia Perpetua del Ateneu (per cert ab l'ajuda del revesavi de qui escriu eixes noticies (1)) data un dels feyts qui serviren després al Papa Junoy I pera promoure'l procés de beatificació d'en Roc e Roca. Un retrat de si propi qu'ordonà pintar pera la galeria de presidents de aytal corporació e qui devia ésser collocat solemnement, fahent-se Eyl meteix el discurs necrològic, no pogué passar per la porta ni per cap obertura de la casa; el pintor, qui era altre immortal, en Velázquez-Miró, declarà admirat «que

(1) Vejas el volúm de *Juventut* de l'any 1904, plana 466; article d'en Rafel Vallès y Roderich.

may hauria cregut que pogués un retrat inflarse tant». Això fou tengut per miraculós, com l'altre afer del Marqués de Ayerbe que nengu pogué entendre may.

La mort d'en Roc e Roca ab motiu de l'estrena de *El Geni* es l'episodi més conegut de tothom e no cal referir-lo. L'Emperador Le Roux I qui dirigia aleshores la perdició d'Espanya volgué que fos duyt el Gran Mort vers Madrid, e allí soterrat en un Mansoleo qui ha pogut ésser descobert darrerament

per el Doctor Schulze-Pfalz (1); donchs el nom incompreensible de «CARO CORIA» que dit doctor cregué legir entre'ls bocins del marbre (e que algú interpretà també per «CACA I RORO») no era altre que'l de *El Gran Trapeyl* com s'ha reconegut després mercès al libre eruditissim d'en Baró.

SEGIMÓN RODERICH.

(1) Obra citada, plana 61; article d'en M. Servet (a) Raves.

EL CULT E POPULAR DEL BEAT ROC E ROCA

Ja de son vivent, a mitjans del segle XIX, el poble ignar feu l'objecte de les seues devotions a en Roc e Roca, qui era conegut correntment per *Senct Roc*, car el poble democratizat no accepta gerarquies ni dins la santedat; e així el Beat Roc merescué tot d'una peça'l dictat de Sanct mol abans de la sua beatificació.

Mort el Sanct Home, per la favor del papa Junoy I qui havie conegudes les seues virtuts, fonch exalsat a la Beatitut en unes eleccions que's feren a Barcelona d'acort ab Micer Planes e Casals. Una capeyleta li fonch consagrada en la Plaça Noua e tots els anys per el die 16 d'agust fonch celebrada desde aleshores grossa festa en la honor del Beat; qui's mostre en la sua imatge aytal com era en vida, fleixant veure fins al genoyl la incondició de son cos; e per tal com ell n'era immune, fonch proclamat advocat contra la Peste.

Les fuyles populars ab les lahors de Sanct Roc hagueren gran circulació entre'l poble, e la empremta del Carrer del Olm no feya sino stamparne car n'havia la exclusiva pera referse de les perdes havudes ab els Almanachs.

Van aci reproduhides les coples de Sanct Roc segons que les trobam en un dels susdits documents. Es opinió que'ls versos foren compostos del P. Masriera S. J. qui havie feyts també els de Sanct Jordi.

GOIGS en lahor del Gloriós senyor Senct Roc, patró de totes les pestes e letgeses que per sempre allabat e lohat sie. Amén.

En la vila de Tarrasie
foreu nat senyor Senct Roc.
Els pelachs de les Arenes
curuyllats de fanch e lot
ab lurs flayres embaumaven
desde nin vostre bressol.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

A una mà la carbacete
ab l'altra amoixeu el goç,
el goç s'anomena Llopiis,
la carbacete Miró;
entre besties e carbaces
vostre ventre s'es fet gros

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

De tant darvos deixoplins
¡oh! Senct Roc, feu gran fortior;
vostres peus semblen formatge
formatge de Roc-e-fort;
vostres dents són de xiranda,
vostres ungles porten dol.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

L'ai e oli vos engresque
mes l'ai e erbe ¡oh Senct gloriós!
es cosa que sempre tempta
e el diable es temptador
Vos que havèu la benhauransa
guardaunos de temptacions

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

Contra'l clero e la milícia
heu luytat ab greu brahó;
les monges e les mongetes
porgues moren de por,
e les hosts de Artillheiria

tremolen com fuyles d'oms.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

Patró de pornographíes
són home de gran xardor,
e la Campana e la Squeyla,
son libres de greu verdor
papers que tan sols se compren
pera embolicar cigrons.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

Fa algun temps que es vostre deria
esser diputat a Corts,
per nà a Casteylha a fer l'home
e atiparvos e fer rots;
però micer Anfós Sala
vos va ben amagar l'ou.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

Reverent Senct Roc bifaci,
Senct patró miraculós
de tots els que tenen barra;
diariste ensopidor,
Senct Roc la peste alunyeunos
ab el tuf de la suhor.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc.

Vostres Almanacs no's venen,
en Llopiis està rabiós,
la libreria espanyola
s'està morint de tristior;
en la sua rebotiga
prompte hi haurán rovellons.

Per sempre allabades sien
les letgeses de Senct Roc
¡Oh gloriós Senct Roc bifaci
de les letgeses patró!

